

**ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

**Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра психології, соціальної роботи та педагогіки**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т.в.о. директора навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ**

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та найменування галузі знань)

спеціальність 053 Психологія

(шифр та найменування спеціальності)

освітньо-професійна програма Психологія

(назва однієї або декількох)

форма(и) навчання денна

РОЗРОБНИК силябусу (доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки)

_____ Євген ПУЗИРЬОВ
(підпис)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки

Протокол № 1 від 28.08.2023

Завідувач кафедри _____ Алла ПЕТРОВА
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми 053 Психологія
(доктор психологічних наук)

_____ Ірина БІЛА
(підпис)

Рецензії/відгуки (зазначити від кого, за наявності)

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
1. Назва навчальної дисципліни, код в ОПП	Педагогіка вищої школи, ОК 2.1 в ОПП
2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова дисципліна циклу професійної підготовки
3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2й рік навчання, 4 семестр
4. Обсяг навчальної дисципліни (кількість кредитів, загальна кількість годин (аудиторних за видами занять, самостійної роботи здобувача вищої освіти)	3 кредити ЄКТС (90 год), з них: 18 год аудиторного навантаження (8 год лекційних, 10 год семінарських,) та 72 год самостійної роботи.
5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	екзамен
6. Інформація про консультації	За запитом здобувача вищої освіти в онлайн форматі
7. Мова викладання	українська
8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача (науковий ступінь, вчене звання, посада)	Пузирьов Євген Володимирович (кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології, соціальної роботи та педагогіки)
9. Контактна інформація викладача	puzyrov.yevhen@tnu.edu.ua
10. Посилання на силабус на вебсайті Університету	
2. Опис навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни	Вивчення даного предмету дає можливість здобувачеві вищої освіти ознайомитися з основними сучасними положеннями педагогіки вищої школи, визначити основні закономірності та протиріччя педагогічного процесу в вищому навчальному закладі, опанувати принципами та методами навчання та виховання студентів.
Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	Мета вивчення навчальної дисципліни: розкрити систему вищої освіти в Україні та основи організації освітнього процесу у закладах вищої освіти; закономірності функціонування психіки студента як суб'єкта навчально-професійної діяльності та специфіку науково-педагогічної діяльності викладача, сприяти на цій основі формуванню загальної педагогічної культури та компетентності студентів, їх готовності

	до майбутнього кваліфікованого професійно-педагогічного спілкування. Завдання вивчення навчальної дисципліни: • інтеграція та систематизація набутих у процесі професійного навчання знань про психолого-педагогічні передумови підвищення якості вищої освіти; • опанування знань про психологічні особливості студентського періоду життя людини й усвідомлення закономірностей професійного становлення і особистісного зростання майбутніх фахівців; • розуміння особливостей системи вищої освіти в Україні та загальних основ організації освітнього процесу в закладах вищої освіти; • формування професійного мислення студентів, набуття ними досвіду творчого використання педагогічних знань для вирішення конкретних завдань навчально-професійної та майбутньої науково-педагогічної діяльності; • сприяння професійному самовизначенню та набуттю магістрантами професійно-педагогічної ідентичності через усвідомлення психолого-педагогічних особливостей науково-педагогічної діяльності та передумов її опанування.
Пререквізити	Філософія, Психологія особистості, Педагогічна психологія
Постреквізити	Методика викладання дисципліни, Педагогічна практика
Формат проведення дисципліни	Під час навчання використовуються наступні форми та методи: презентації, ділові ігри, бесіди і дискусії, кейс-технології, індивідуальні науково-

	дослідні завдання, рольовий тренінг, розв'язання педагогічних задач. Віртуальне навчальне середовище, яке використовуватиметься у разі роботи в дистанційному режимі - Google Classroom. У дистанційному режимі лекції / семінарські заняття будуть проведені за допомогою програм електронної комунікації Google Meet. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через Classroom та корпоративну пошту.

1. Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі вищої освіти при вивченні навчальної дисципліни.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері педагогіки вищої школи, що передбачають застосування основних педагогічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні (ЗК) та Фахові компетентності (ФК), що формуються у процесі вивчення дисципліни «Педагогіка вищої школи» (за ОПП «Психологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти):

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних педагогічних ситуаціях.
- ЗК2. Здатність проводити наукові дослідження на відповідному рівні.
- ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК5. Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність
- ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності (ФК):

ФК1. Здійснювати теоретичний, методологічний аналіз емпіричних даних, визначати актуальні проблеми педагогічної науки та практики.

ФК3. Обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та доказові методики і техніки практичної діяльності.

ФК8. Об'єктивно оцінювати межі власної фахової компетентності, прагнути неперервне підвищувати професійну педагогічну кваліфікацію.

ФК11. Вміти знаходити, структурувати та логічно упорядковувати інформацію, робити висновки

ФК12. Коректно використовувати педагогічні прийоми і прийоми спрямованого впливу на свідомість і поведінку студента в процесі педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми.

ПР 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування педагогічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР 4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР 9. Пропонувати власні способи вирішення задач і проблем у процесі педагогічної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до студентів, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР 18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення).

2. Тематика та зміст навчальної дисципліни.

Номер та назва розділу, теми, перелік основних питань	Вид навчального заняття	Форми і методи контролю знань	Кількість годин

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи. Місце та основні завдання вищих навчальних закладів в підготовці фахівців. Педагогіка вищої школи в системі педагогічних наук та в професійній підготовці магістрів. Методологічні та теоретичні засоби педагогіки вищої школи. Особливості ПВШ як науки, її об'єкт та предмет. Основні категорії ПВШ. Взаємозв'язок психології і педагогіки ВШ. Основні завдання ПВШ. Структура курсу та особливості вивчення дисципліни студентами. Розподіл навчального часу, атестація. Завдання індивідуальної роботи. Основна навчальна література. Значення глибоких педагогічних знань в успішній діяльності майбутнього фахівця.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
Тема 2. Основні закономірності та протиріччя педагогічного процесу в ВНЗ. Характеристика педагогічного процесу та його специфіка у ВНЗ. Діалектичний характер процесу виховання, навчання, освіти та розвитку студентів ВНЗ. Вплив науково-технічного прогресу на педагогічний процес у ВНЗ. Характер закономірностей педагогічного процесу у ВНЗ. Залежність педагогічного процесу від характеру суспільних відносин, можливостей економіки, розвитку педагогічної теорії та практики. Закономірності формування особистості студента в педагогічному процесі. Специфічні педагогічні закономірності.	семінар	Поточний; презентація доповідей; виконання письмових завдань (педагогічних задач)	2

Тема 3. Реформування системи освіти України . Сучасне розуміння освіти як процесу розвитку особистості. Складові системи освіти. Освітні цілі. Структура освіти. Освіта як система: суспільний масштаб, ступені освіти, профіль освіти. Освіта як процес. Освіта як результат. Основні парадигми освіти: авторитарна, технологічна, гуманістична. Модель освіти як державно-відомчої установи. Традиційна модель освіти. Модель розвиваючої освіти. Рационалістична та феноменологічна моделі освіти. Європейський освітній простір. Завдання та ідеї Болонського процесу. Основні принципи освіти в Україні. Реформування системи освіти України. Об'єктивні передумови та основні напрями реформування вищої освіти..	семінар	Поточний; презентація доповідей; виконання письмових завдань (педагогічних задач)	2
Тема 4. Педагогічна характеристика процесу навчання у вищій школі Педагогічна характеристика процесу навчання у ВНЗ. Теоретичне і практичне навчання студентів. Функції навчання: навчальна, виховна, розвиваюча. Характеристика діяльності викладача та студента в процесі навчання: викладання і учіння. Основні концепції опанування знаннями, навичками та вміннями: асоціативно-рефлекторна концепція та концепція поетапного формування розумових дій. Поняття про принципи навчання. Принципи і правила навчання. Характеристика системи та змісту принципів навчання. Взаємозв'язок принципів навчання. Особливості реалізації дидактичних принципів у ВНЗ.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

Тема 5. Методична система навчання у ВНЗ Сутність і зміст методичної системи навчання у ВНЗ. Поняття про методи навчання та їх систему. Класифікація методів навчання. Характеристика методів організації та самоорганізації навчально-пізнавальної діяльності студентів. Педагогічні умови ефективності теоретичних і практичних методів навчання. Особливості використання методу демонстрації та ілюстрації. Сутність і методи проблемного навчання студентів. Навчальна та проблемна ситуація. Розвиток творчого мислення та пізнавальних інтересів студентів. Методи стимулювання і мотивації учіння. Творчий підхід до використання методів навчальної роботи у ВНЗ. Вимоги до оцінювання успішності навчання студентів ВНЗ. Переваги Болонської системи оцінювання студентів.	семінар	Поточний; презентація доповідей; інд.опитування; виконання письмових завдань)	2
Тема 6. Педагогічна характеристика процесу виховання у ВНЗ Методологічні засади процесу виховання студентів. Процес виховання: широке та вузьке значення. Структура та функції виховання студентів. Закономірності процесу виховання у ВНЗ. Зміст виховання, основні напрями виховання студентської молоді. Основні принципи виховання та їх характеристика. Система принципів виховання. Педагогічні умови та шляхи їх реалізації у ВНЗ.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2

Тема 7. Системи методів виховання студентів. Загальна характеристика системи методів виховання студентів. Класифікація методів виховання. Методи усвідомлення цінностей суспільства. Методи організації діяльності студента і формування досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання діяльності та поведінки студента. Методи педагогічної підтримки. Педагогічні умови ефективності використання методів виховання у ВНЗ. Взаємозв'язок між методами виховання студентів.	семінар	Поточний; презентація доповідей; письмова (онлайн) модульна контрольна робота (теоретичні питання та практичні завдання)	2
Тема 8. Педагогічна культура викладача ВНЗ. Сутність педагогічної культури викладача ВНЗ. Зміст та основні компоненти педагогічної культури: педагогічна спрямованість, професійна компетентність, педагогічні здібності, педагогічна технологія. Структура педагогічної майстерності викладача. Характеристика педагогічних знань, навичок, вмінь та якостей викладача ВНЗ.	лекція	Поточний; усний метод (співбесіда)	2
Тема 9. Культура педагогічного спілкування Зміст та засоби спілкування. Види та рівні спілкування. Соціальна ситуація спілкування. Педагогічне спілкування як різновид соціальної ситуації. Спілкування зі студентами у системі професійних цінностей викладача ВНЗ. Емоційно-творчий аспект педагогічного спілкування. Психологічні особливості розуміння викладачем особистості студента. Поняття про педагогічний такт та його структуру. Методи розв'язання педагогічних конфліктів.	семінар	Поточний; презентація доповідей; інд.опитування; виконання письмових завдань)	2

3. Організація самостійної роботи студентів

3.1. Підготовка до семінарських занять. Завдання з навчальної дисципліни «Педагогіка вищої школи» розробляються викладачем з дисципліни «Педагогіка вищої школи» і передбачають тематичний перелік теоретичних

та практичних завдань до кожного заняття, перевірку мультимедійних презентацій матеріалу доповідей, використання методичного матеріалу до дослідження когнітивних стилів особистості.

3.2. Матеріали для самоконтролю та самостійної підготовки.

Самостійна робота студентів (СРС) передбачає оволодіння студентом навчальним матеріалом передбаченим тематичним планом дисципліни, самостійне опрацювання тем навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, а також передбачає підготовку до усіх видів контролю. Навчальний матеріал дисципліни передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи вноситься в перелік питань підсумкового контролю який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять. Теми доповідей для СРС:

Тематика доповідей, рефератів для виступів студентів:

1. Шляхи підвищення ефективності педагогічного процесу у вищій школі.
2. Активізація пізнавальної діяльності студентів як проблема та головне завдання вузівської педагогіки.
3. Порівняльний аналіз рейтингових систем оцінки рівнів підготовки студентів.
4. Психолого-педагогічні особливості використання технічних засобів навчання у вищій школі.
5. Дидактичні вимоги та принципи розробки електронних підручників.
6. Дидактичні проблеми тестового контролю у вищій школі.
7. Наука і освіта: проблеми інтеграції.
8. Естетичне виховання у гуманітарному університеті.
9. Основні ідеї та принципи інноваційного навчання у вищій школі.
10. Характеристика основних компонентів педагогічної майстерності викладача.
11. Шляхи підвищення активності студентів у навчанні.
12. Психолого-педагогічні проблеми спілкування викладача та студента.
13. Основні компетентності викладача технічного університету.
14. Сутність та психологічні основи педагогічного такту.
15. Основні завдання соціально-гуманітарної складової освіти у вищій школі.
16. Педагогіка співробітництва – основа гуманізації навчально-виховного процесу вищої школи.
17. Психолого-педагогічні проблеми формування творчої особистості у вищій школі.
18. Дидактичні основи дистанційної технології навчання студентів.
19. Сучасні проблеми гуманізації вищої освіти та виховання студентів.
20. Проблеми та методи формування навчальної мотивації студентів.
21. Шляхи реалізації основних принципів навчання та виховання у вищій школі.
22. Підвищення ефективності самостійної роботи студентів як проблема вищої школи.

23. Шляхи розвитку творчої самостійності студентів у навчанні.
24. Студентське самоврядування як чинник підвищення якості освіти.
25. Порівняльний аналіз систем вищої освіти розвинутих країн.
26. Шляхи впровадження принципу єдності колективного та індивідуального у вищій школі.
27. Гендерні проблеми у вищій школі.
28. Принцип науковості як головний чинник вищої школи.
29. Шляхи впровадження дидактичного принципу свідомості та активності у вищій школі.
30. Системно-діяльнісний підхід у навчанні. Шляхи реалізації у вищій школі.
31. Дидактичні принципи побудови ділової гри.
32. Проблеми та шляхи демократизації вищої школи в Україні.
33. Роль особистості викладача у вихованні студентства.
34. Завдання та проблеми європейської інтеграції вищої освіти.
35. Дидактичні принципи і правила технології особистісно-орієнтованого навчання.
36. Основні цілі, завдання та принципи педагогічного контролю.
37. Проблеми якості вищої освіти та шляхи їх вирішення.
38. Викладач-куратор у сучасному навчально-виховному процесі.
39. Самоврядування як засіб виховання студентської молоді.
40. Формування психолого-педагогічної компетентності викладача.
41. Комплексний підхід до процесу виховання студентів у ВНЗ.
42. Основні напрями вдосконалення виховної роботи у ВНЗ.
43. Характеристика методів навчання у вищій школі.
44. Технологія проблемного навчання у ВНЗ.
45. Інтерактивні методи навчання у вищій школі.
46. Педагогічні інновації у вищих навчальних закладах.
47. Риторика як важлива складова педагогічної майстерності викладача ВНЗ.
48. Педагогічна творчість: досвід, проблеми, рішення.
49. Позааудиторна виховна робота у ВНЗ.
50. Самовиховання та самоосвіта у системі підготовки майбутнього фахівця.

3.3. Індивідуальні завдання. Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання у вузі, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під керівництвом викладача з дисципліни «Педагогіка вищої школи» здійснюється протягом семестру у формі: вивчення літературних джерел, рекомендованих для опанування тем і проблем та підготовки доповідей за ними; вивчення методичного матеріалу, вирішення практичних завдань з використанням педагогічних методик.

Завдання для індивідуальної роботи студента: виступи на наукових форумах, конференціях; написання наукових доповідей у вигляді тез у

наукових конференціях; підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни; підбір матеріалів і створення презентації з відповідної теми дисципліни.

4. Технічне та програмне забезпечення (обладнання).

Кожному здобувачу потрібно доєднатися до навчального середовища Google Classroom, оскільки там розміщуються навчальні матеріали, проводиться тестування, ведеться журнал оцінювання навчальних досягнень, є можливість для листування з викладачем.

У режимі дистанційного навчання - вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного здобувача вищої освіти до програми Google Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку здобувач має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету. Для роботи в дистанційному форматі потрібні ноутбук / персональний комп'ютер / мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань,
- виконання домашніх завдань,
- виконання завдань самостійної роботи,
- проходження тестування (поточний, підсумковий контроль) тощо.

5. Політика дисципліни.

Методи навчання. За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

1. Словесні методи: лекція, бесіда;
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація
3. Практичні методи: виконання практичних робіт та розв'язання *ситуаційних завдань* для вироблення вмінь та навичок;
4. Самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу
5. Використання контрольно-навчальних комп'ютерних програм
6. Інноваційні методи навчання: *ділова гра*.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; семінарські; самостійна робота студентів.

Лекції охоплюють основний теоретичний матеріал окремої або кількох тем навчальної дисципліни, розкривають основні проблемні питання основного розділу дисципліни.

Семінарські заняття передбачають детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни з викладачем і формування вміння та навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання студентом сформульованих завдань, методичного матеріалу та вирішення ситуаційних задач.

Самостійна робота передбачає комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

Політика курсу.

Політика щодо дедлайнів та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перекладання завдань відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн / змішаній формах за погодженням із керівником курсу.

6. Система оцінювання та вимоги.

Вимоги до знань та умінь студентів	Максимальна кількість балів, оцінка за шкалою ECTS
Повно й ґрунтовно володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого. Простежував зв'язок теоретичного матеріалу з практикою.	A: 90 – 100 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом, в логічній послідовності передає знання першого та другого модуля з відповідним аналізом й узагальненням вивченого.	B: 80 – 89 б.
Свідомо володіє знаннями, фактичною інформацією та поняттєвим апаратом. Проте відсутня логічна послідовність у викладі матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної інформації.	C: 75 – 79 б.
Знання модулів передаються зазубреними з підручників (з конспекту) фразами. Відсутня логічна послідовність у викладі навчального матеріалу, відсутні певні висновки щодо викладеної	D: 66 – 74 б.

інформації.	
Знання модуля передаються тільки за допомогою певних питань з боку викладача.	Е: 60 – 65 б.

Види контролю:

Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

Формами поточного контролю є: усне опитування (фронтальне, індивідуальне, комбіноване), співбесіда; практична перевірка сформованих професійних умінь (проводиться за результатами виконання практичної роботи наприкінці заняття); тестовий контроль.

Заключний (підсумковий) контроль проводиться наприкінці розділу у формі письмової контрольної роботи, яка включає теоретичні питання та контроль практичних навичок (вміння користуватися методичним інструментарієм розв'язування задач з педагогіки вищої школи)

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю. Використовуються такі *методи контролю*, як усний, письмовий та тестовий, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів-майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається письмовому контролю. При підсумковому контролі перевага надається письмовому контролю

Розподіл балів за видами діяльності:

- Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.
- Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну рейтингову оцінку.
- Сума підсумкової семестрової та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.
- Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: *90/Відм./А, 89/Добре/В, 79/Добре/С, 74/Задов./D, 65/Задов./Е* тощо.
- Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома

Вид	Мак кількість балів

навчальної роботи	Денна форма навчання	Звочна форма навчання
I семестр		
«Педагогіка вищої школи»		
Відповіді на теоретичні питання, під час аудиторної роботи на семінарських заняттях	56x2=10	56x2=10
Виконання та захист презентації доповіді	206*1=20	206*1=20
Виконання контрольної роботи		-
Відповіді на практичні питання семінарських занять (з урахуванням виконання завдань, отриманих під час настановної сесії)	56x4=20	206*1=20
Виконання контрольної (підсумкової) роботи	10	10
Усього за розділом	60	60
Екзамен	40	40
Усього за дисципліною	100	

7. Рекомендовані джерела інформації:

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки вищої школи

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник /В. П. Головенкін. К. : НТУУ «КПІ», 2009. 406 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.:Центр учбової літератури, 2009.472с
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література

1. Виноградова В. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти / В.С. Виноградова, В.І. Юрченко. К.: Каравела, 2018. 308 с.
2. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. К.: НПУ, 2003. 267 с.

Інформ.ресурси:

<https://i-cbt.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/interview-Romanchuk.pdf>

Тема 2. Основні закономірності та протиріччя педагогічного процесу в ВНЗ

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник /В. П. Головенкін. К. : НТУУ «КПІ», 2009. 406 с.
- 3.Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.:Центр учбової літератури, 2009.472с
- 4.Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література :

1. Виноградова В. Психологія вищої освіти: теоретичні та практичні аспекти / В.Є. Виноградова, В.І. Юрченко. К.: Каравела, 2018. 308 с.
2. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. К.: НПУ, 2003. 267 с.

Інформ.ресурси: просвітницький Youtube-канал центру "Коло сім'ї"
<https://www.youtube.com/channel/UCv4DEnt0e5i9Q62rFzUAibA>

Тема 3. Реформування системи освіти України

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник /В. П. Головенкін. К. : НТУУ «КПІ», 2009. 406 с.
- 3.Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К.:Центр учбової літератури, 2009.472с
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Бех І.Д. Принципи сучасної освіти / І.Д. Бех // Педагогіка і психологія: Вісник АПН України. 2005. № 4. С. 5-27.
2. Сафонова Н. М. Місія вищої школи України у сучасному контексті [Електронний ресурс] / Н. М. Сафонова // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. 2017. № 1. С. 100-104. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2017_1_17
3. Сокурянська Л. Г. Реформування вітчизняної вищої школи в оцінках

учасників освітнього процесу [Електронний ресурс] / Л. Г. Сокурянська // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи. 2016. Вип. 36. С. 108-113. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhISD_2016_36_19

4. Шейко С. Національні та загальнонародські засади реформування сучасної вищої освіти в Україні / С. Шейко // Вища освіта України. 2005. №3. С. 32-39.

Інформ.ресурси:

Закон України «Про освіту». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

Закон України «Про вищу освіту». – [Електронний ресурс]. – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

Тема 4. Педагогічна характеристика процесу навчання у вищій школі **Основна література:**

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник / В. П. Головенкін. К. : НТУУ «КПІ», 2009. 406 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. :Центр учбової літератури, 2009. 472с
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Березівська Т.С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі) / Вісник ЧДУ. С. Пед. науки. Ч., 2002. Вип. 41. С.9-14.
2. Біляєва О. М. Сучасна академічна лекція [Електронний ресурс] / О. М. Біляєва// Світ медицини та біології. - 2015. - № 4(53). - С. 143-146. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4\(53\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4(53)_39)
3. Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. №4 (75). С. 125-127.

Інформ.ресурси:

- 1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua)

Тема 5. Методична система навчання у ВНЗ **Основна література:**

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С.

- Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник /В. П. Головенкін. К. : НГУУ «КПШ», 2009. 406 с.
  3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. :Центр учбової літератури, 2009.472с
  4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
  5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Березівська Т.С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі) / Вісник ЧДУ. С. Пед. науки. Ч., 2002. Вип. 41. С.9-14.
2. Біляєва О. М. Сучасна академічна лекція [Електронний ресурс] / О. М. Біляєва// Світ медицини та біології. - 2015. - № 4(53). - С. 143-146. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4\(53\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4(53)_39)
3. Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. №4 (75). С. 125-127.

Інформ.ресурси:

- 1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Тема 6. Педагогічна характеристика процесу виховання у ВНЗ

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник / В. П. Головенкін. К. : НГУУ «КПШ», 2009. 406 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. :Центр учбової літератури, 2009.472с
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Березівська Т.С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі) / Вісник ЧДУ. С. Пед. науки. Ч., 2002. Вип. 41. С.9-14.
2. Біляєва О. М. Сучасна академічна лекція [Електронний ресурс] / О. М. Біляєва// Світ медицини та біології. - 2015. - № 4(53). - С. 143-146. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4\(53\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4(53)_39)
3. Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. №4 (75). С. 125-127.

Інформ.ресурси:

1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України
ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Информ.ресурси:

1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України
ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Тема 7. Системи методів виховання студентів.

Основна література:

1. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
2. Головенкін В. П. Педагогіка вищої школи (андрагогіка) : підручник / В. П. Головенкін. К. : НТУУ «КПІ», 2009. 406 с.
3. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. :Центр учбової літератури, 2009.472с
4. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
5. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Березівська Т.С. Педагогічні умови ефективності семінарських занять (у вузі) / Вісник ЧДУ. С. Пед. науки. Ч., 2002. Вип. 41. С.9-14.
2. Біляєва О. М. Сучасна академічна лекція [Електронний ресурс] / О. М. Біляєва// Світ медицини та біології. - 2015. - № 4(53). - С. 143-146. - Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4\(53\)_39](http://nbuv.gov.ua/UJRN/S_med_2015_4(53)_39)
3. Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. №4 (75). С. 125-127.

Информ.ресурси:

1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України
ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Информ.ресурси:

1.Електронна бібліотека Національної бібліотеки України
ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Тема 8. Педагогічна культура викладача ВНЗ.

Основна література:

1. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. К.: НПУ, 2003. 267 с.
2. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. :Центр учбової літератури, 2009.472с
3. Руснак І.С. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник / І.С. Руснак, М.Г. Іванчук. 2-ге вид., доп. Чернівці : Букрек, 2009. 176 с.
4. Семиченко В. А. Психологічна структура педагогічної діяльності : навч.

- посіб. / В. А. Семиченко, В. С. Заслужнюк. К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. 230 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
  6. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Козлакова Г. Регіональний університет як науково-освітнє середовище для підготовки лідерів вищої школи [Електронний ресурс] / Г. Козлакова // Вища освіта України. 2016. № 4. С. 64-69.
2. Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. №4 (75). С. 125-127.
3. Левківський Б. Підвищення педмайстерності викладачів ВНЗ / Б. Левківський // Вища школа. 2005. №3. С. 57-59.

Інформ.ресурси:

1. Електронна бібліотека Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського (www.nbuv.gov.ua).

Тема 9. Культура педагогічного спілкування

Основна література:

1. Мороз О.Г. Педагогіка і психологія вищої школи / О.Г. Мороз, О.С. Падалка, В.І. Юрченко. К.: НПУ, 2003. 267 с.
2. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи. К. :Центр учбової літератури, 2009. 472с
3. Руснак І.С. Педагогіка і психологія вищої школи: навчально-методичний посібник / І.С. Руснак, М.Г. Іванчук. 2-ге вид., доп. Чернівці : Букрек, 2009. 176 с.
4. Семиченко В. А. Психологічна структура педагогічної діяльності : навч. посіб. / В. А. Семиченко, В. С. Заслужнюк. К.: ВПЦ «Київський університет», 2001. 230 с.
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / М. М. Фіцула. К. : Академвидав, 2006. 352 с.
6. Цокур О. Я. Педагогіка вищої школи : навч. метод. посіб. / О. Я. Цокур. Одеса : Педагогічна література, 2002. 424 с.

Допоміжна література:

1. Козлакова Г. Регіональний університет як науково-освітнє середовище для підготовки лідерів вищої школи [Електронний ресурс] / Г. Козлакова // Вища освіта України. 2016. № 4. С. 64-69.
2. Корнієнко В. Дидактичні особливості організації навчального процесу у вищій школі США / В. Корнієнко // Молодь і ринок. 2011. №4 (75). С. 125-127.
3. Левківський Б. Підвищення педмайстерності викладачів ВНЗ / Б. Левківський // Вища школа. 2005. №3. С. 57-59.

Питання до курсу.

1. Сформулюйте основні цілі та зробіть аналіз основних напрямів реформування вищої освіти в Україні.
2. Сформулюйте основні цілі та ідеї Болонського процесу.
3. Обґрунтуйте основні закономірності та протиріччя педагогічного процесу.
4. Надайте характеристику основним освітнім парадигмам.
5. Типи ВНЗ в Україні. Дайте визначення різних типів ВНЗ.
6. Розкрийте сутність понять: знання, навички та уміння. Поясніть їх діалектичний зв'язок та особливості формування навичок та умінь.
7. Розкрийте зміст понять: форми і методи навчання, методика, форми організації навчального процесу, засоби навчання, дидактичні засоби.
8. Психологічна сутність пізнавальної діяльності. Завдання викладача щодо підвищення її ефективності.
9. Основні етапи педагогічного процесу, їх цілі та результат, основні завдання викладача на цих етапах.
10. Розкрийте сутність різних рівнів викладання і засвоєння навчального матеріалу. Завдання викладача на кожному рівні.
11. Взаємозв'язок законів, принципів та правил дидактики. Сформулюйте основний закон дидактики. Які практичні висновки випливають з нього?
12. Мотивація навчання. Обґрунтуйте завдання викладача та методи управління мотивацією студентів.
13. Основні дидактичні завдання лекції. Переваги та недоліки лекційного метода. Обґрунтуйте шляхи усунення цих недоліків.
14. Основні дидактичні вимоги до змісту і структурі лекції. Завдання викладача щодо забезпечення цих вимог.
15. Призначення та особливості різних типів лекцій. Розкрийте принципи побудови проблемної лекції.
16. Дайте визначення семінарського заняття. Дидактичні завдання різних типів семінарських занять та особливості їх проведення. Розкрийте завдання викладачів на цих заняттях.
17. Цілі та завдання контролю якості навчання. Зробіть аналіз основних факторів, що впливають на якість навчання.
18. Розкрийте основні вимоги до системи контролю якості навчання, обґрунтуйте шляхи їх забезпечення.
19. Основні види контролю, обґрунтуйте їх цілі, функції та завдання.
20. Проаналізуйте переваги та недоліки різних форм контролю якості підготовки студентів.
21. Розкрийте сутність основних вимог до контрольних завдань, обґрунтуйте шляхи їх забезпечення.
22. Обґрунтуйте шляхи до вибору складності, трудомісткості та тривалості контролю.
23. Дайте визначення поняттю «технологія навчання». Розкрийте структуру та принципи нових технологій навчання.

24. Сформулюйте сутність та основні положення деяких нових педагогічних технологій (особистісно-орієнтована педагогічна технологія, технологія розвиваючого навчання, технологія формування творчої особистості, технологія навчання як дослідження, технологія проблемного навчання, технологія контекстного навчання тощо).
25. Сформулюйте цілі та завдання рейтингової системи оцінки успішності навчання. Зробіть порівняльний аналіз варіантів рейтингових систем оцінки успішності навчання.
26. Сутність модульної технології навчання, її переваги та умови впровадження.
27. Основні принципи побудови навчальної гри. Розкрийте основні ознаки різних видів ігрових методів навчання.
28. Обґрунтуйте основні принципи дистанційної освіти та навчання.
29. Види та рівні педагогічного спілкування. Розкрийте сутність емоційно творчого аспекту педагогічного спілкування.
30. Обсяг, інтенсивність та зміст спілкування викладача зі студентами.
31. Сутність та структура педагогічного такту. Методи розв'язання педагогічних конфліктів.
32. Розкрийте сутність процесу виховання у вищій школі.
33. Сутність основних напрямів виховання студентської молоді.
34. Опишіть основні методи та форми виховання у вищому навчальному закладі.
35. Розкрийте сутність функцій та завдань куратора академічної групи.
36. Визначте зміст методики виховної роботи куратора в академічній групі.